Gemeente Duiven

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Vaststellen Regionaal Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs 2026-2041

Zaak- & documentnr. : Z/25/138310 201730155
Portefeuillehouder : Joyce Zwaga Komen

Opsteller : Léon Kremer
Team : SFV
Telefoonnr : 0316 279 111

Samenvatting
Gemeente Duiven heeft de wettelijke taak om te voorzien in voldoende en goede huisvesting van het voortgezet onderwijs. Om deze taak binnen de Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers (GRHVOL) goed uit te voeren en inzicht te krijgen in de benodigde investeringen op korte en lange termijn is een Regionaal Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Voortgezet Onderwijs 2026-2041 opgesteld (of R-IHP VO). Dit plan is gemaakt in samenwerking met de gemeenten Montferland en Zevenaar en schoolbestuur Quadraam.

Beslispunten
1. Het Regionaal Integraal Huisvestingsplan de Liemers Voortgezet Onderwijs 2026-2041 vast te stellen.

Aanleiding
De wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting die gemeente Duiven vanuit de Wet op het Voortgezet Onderwijs heeft, is sinds 1995 regionaal georganiseerd in een gemeenschappelijke regeling met gemeenten Montferland en Zevenaar.

Door de hervormingen in het voortgezet onderwijs in de jaren negentig gingen scholen op zoek naar schaalvergroting om financieel gezond te blijven. Kleine scholen konden niet zelfstandig blijven bestaan en fuseerden uiteindelijk tot de regionale scholengroep Quadraam.

Om het voorgezet onderwijs in iedere gemeente voldoende bereikbaar te houden en de kwaliteit van de huisvesting te borgen is in 1995 de Gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs De Liemers (GRHVOL) opgesteld. De regeling behandelt de uitvoering, financiering en bekostiging van de gemeentelijke taken op het gebied van de huisvesting van het voortgezet onderwijs. De regeling heeft ervoor gezorgd dat in Duiven het Candea College, locatie Saturnus 1 (in 2000) en in Montferland het Symbion (in 2006) konden worden gebouwd.

Het R-IHP VO is noodzakelijk om te kunnen anticiperen op maatschappelijke, demografische en onderwijskundige ontwikkelingen en om een financieel meerjarenperspectief te geven aan de vastgoedstructuur. Voor het voortgezet onderwijs in De Liemers is dit het eerste plan van deze soort.

In het R-IHP VO leggen de betrokken partijen hun gezamenlijke ambities vast. Waar nodig vertalen zij deze ambities naar concrete huisvestingsopgaven. Ook krijgt elke schoollocatie een toekomstperspectief. Met het opstellen van het R-IHP VO bereiden de gemeenten zich voor op het wetsvoorstel Planmatige en Doelmatige Aanpak Onderwijshuisvesting. Dit wetsvoorstel maakt een integraal huisvestingsplan (IHP) voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs verplicht.

Het bestuur van de GRHVOL startte in het voorjaar van 2025 met de voorbereiding van het Integraal Huisvestingsplan. Voor de uitvoering huurde het bestuur vóór de zomervakantie adviesbureau Penta Rho in. In oktober 2025 informeerde het bestuur de gemeenteraad via een kennisgeving (document 201710432) over het onderwerp en de aanpak van het IHP. Daarnaast bespraken raadsleden dit onderwerp op 30 oktober 2025 tijdens een informatieavond in Duiven.

Planning
Het bestuur van de GRHVOL heeft toegezegd dat alle drie de gemeenten in september 2026 het R-IHP in de gemeenteraad kunnen behandelen.

Beoogd effect
Het R-IHP VO 2026 biedt een actueel beleidsmatig kader voor onderwijshuisvesting en een routekaart waarlangs de kwalitatieve en betaalbare onderwijshuisvesting gerealiseerd gaat worden. Dit voor de ontplooiing van de huidige en toekomstige leerlingen in de Liemers.

Argumenten
1.1 Dit voorstel anticipeert op een wetsvoorstel die Integrale Huisvestingsplannen verplicht gaat stellen.
De toekomstige wet (res. Wet tot wijziging van diverse onderwijswetten om te komen tot een meer planmatige en doelmatige aanpak van de onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs) gaat integrale huisvestingsplannen verplicht stellen. Het wetsvoorstel is in april 2026 plenair behandeld in de tweede kamer. Er wordt nu vanuit gegaan dat de invoering in 2026 of 2027 plaatsvindt. Met de totstandkoming van dit R-IHP is op dit wetsvoorstel vooruitgelopen.

1.2 Het R-IHP is het resultaat van een intensief traject.
Het proces om te komen tot het nieuwe integrale huisvestingsplan is een gezamenlijk proces tussen de drie gemeenten (Duiven, Montferland en Zevenaar) en schoolbestuur Quadraam. Dit in de uitwerken van de thematiek van het IHP en de vertaling daarvan naar beleid en maatregelen. Het R-IHP is in consensus vastgesteld tussen de betrokkenen op het bestuurlijke overleg van de GRHVOL op 7 mei 2026.

1.3 Het R-IHP VO verbreedt het blikveld van de gemeenschappelijke regeling.
Het voorliggende R-IHP VO geeft een actueel beleidsmatig kader hoe de gemeenschappelijke regeling anticipeert op maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen. Daarbij is het nodig dat het R-IHP verder kijkt dan de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Thema’s als inclusief onderwijs, kansengelijkheid, benutting van maatschappelijk vastgoed en mogelijk een sterk toekomstbestendig VMBO vragen beleidsmatig om een integrale benadering. De huisvesting is daarbij een kans voor bredere maatschappelijk beleidsvraagstukken. Een samenvatting van het beleidskader is bijgevoegd bij dit voorstel.

1.4 Het R-IHP VO geeft uitwerking aan het bereikbaar houden van het voorgezet onderwijs in de drie individuele gemeenten.
De gemeenschappelijke regeling is eind jaren 90 opgesteld het doel om het onderwijsaanbod in iedere gemeente te kunnen behouden. Dit in combinatie met de lokale verordening van de individuele gemeentes heeft geleid tot het opstellen van een visie die een afweging maakt per kern/ vestigingsgemeente. Leegstand in de ene gemeente wordt niet eerst benut, voordat er in de andere gemeente kan worden gebouwd.

Parallel dient als uitwerking van het traject Sterk en toekomstbestendig VMBO dit onderwijs zowel in gemeenten Duiven, Montferland als Zevenaar in een goede mate bereikbaar te blijven.

1.5 Het R-IHP VO geeft nadere duiding in de verantwoordelijkheden tussen Quadraam, de gemeenschappelijke regeling en de individuele gemeenten;
De wet op het voortgezet onderwijs beschrijft dat schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor onderhoud, de aanpassing en de exploitatie van schoolgebouwen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanwezigheid van voldoende adequate onderwijscapaciteit. Beide verantwoordelijkheden zijn gekoppeld aan aparte financiering vanuit de Rijksoverheid.

Het R-IHP geeft duidelijkheid wie waarvoor verantwoordelijk is als er een verbreding van de primaire plicht plaatsvindt. De gemeenschappelijke regeling is verantwoordelijk voor thema's zoals inclusief onderwijs, kansengelijkheid en de spreiding en bereikbaarheid van het onderwijsaanbod. Individuele gemeenten zijn samen met Quadraam verantwoordelijk voor de duurzaamheidsopgave.

1.6 Het R-IHP VO anticipeert op geprognotiseerde demografische ontwikkelingen binnen de Liemers;
Een (in de verordening voorgeschreven) grondslag onder het R-IHP VO is een leerlingenprognose met een horizon van 16 jaar. Naast actuele demografische gegevens is in deze prognose de verwachte woningbouwproductie opgenomen tot 2040 (waaronder de realisatie van circa 5.500 woningen in diverse gebiedsontwikkelingen in de drie betrokken gemeenten). De prognose woningbouwproductie is een aanname in het rapport, die jaarlijks wordt gemonitord. Een samenvatting van de leerlingprognose in bijgevoegd bij dit collegevoorstel.

1.7 *Normatieve leegstand in de onderwijsgebouwen maakt het noodzakelijk om maatregelen te nemen;*
Een gevolg van de demografische ontwikkelingen is een terugloop in leerlingaantallen in de afgelopen jaren. Er is anno 2026 een normatieve leegstand in de bestaande gebouwen van circa 14.500 m2 ontstaan. Leegstand zet de betaalbaarheid van de bestaande voorzieningen onder druk, omdat zowel gemeenten als schoolbesturen bekostiging ontvangen per ingeschreven leerling. De maatregelen uit het R-IHP (afstoten van Liemers College locatie Zonegge in Zevenaar) reduceren deze leegstand tot circa 9.900 m2. Het R-IHP neemt (en onderzoekt) maatregelen in Duiven en Didam om een betere balans te vinden tussen vraag en aanbod. Daarbij is de normatieve leegstand in het voortgezet onderwijs ook een kans voor andere beleids- en maatschappelijke initiatieven. Hierbij wordt ook gekeken of deze normatieve leegstand functioneel inzetbaar is, al dan niet met minimale aanpassingen.

1.8 Het R-IHP VO anticipeert op toekomstige verplichtingen.
Het voorliggende R-IHP VO lost knelpunten op die er zijn in de huisvestingstructuur op via een planmatige aanpak. Dit is een samenhangend pakket aan afspraken over kwaliteit, financiering en planning. De aanpak heeft het streven om te voorkomen dat schoolbesturen in een relatief kort tijdsbestek een aanvraag nieuwbouw indienen op grond van de verordening. Wat een consequentie zou kunnen zijn van het niet vaststellen van het IHP. Waar een nieuwe investeringsvraag terugkomt bij de gemeente, omdat zij een wettelijke plicht heeft in de voorziening van (tijdelijke) huisvesting

1.9 Gemeente en schoolbesturen verplichten zich tot een uitvoeringsprogramma van 4 jaar (tot en met 2030) en geven voor de periode na 2030 een doorkijk;
De opzet van het R-IHP VO betekent dat gemeente en schoolbesturen zich verplichten tot één huisvestingsmaatregelen nieuwbouw van Heerenmäten-Zonegge in Zevenaar en een haalbaarheidsonderzoek met als doel de leegstand in Duiven te reduceren.

Naar verwachting vindt er in 2030 een actualisatie plaats van het Integraal Huisvestingsplan. Dit is nodig omdat uit ervaring blijkt dat demografische ontwikkelingen, schoolkeuze van ouders en de woningbouwproductie lastig te voorspellen aspecten zijn.

Voor de periode na 2030 tot en met circa 2041 geeft het R-IHP VO een doorkijk.

1.10 Het R-IHP faciliteert een parallel besluitvoorstel over afronding van de definitiefase voor nieuwbouw Heerenmäten/Zonegge;
In lijn met de kennisgeving aan de gemeenteraad (documentnummer: 201678929) over nieuwbouw van Heerenmäten/Zonegge heeft een verdiepend haalbaarheidsonderzoek definitiefase plaatsgevonden. Een parallel besluitvoorstel (documentnummer: 201730471) onderbouwt van de noodzaak van de huisvestingsmaatregel en beschrijft de projectkaders. Het besluitvoorstel nieuwbouw is een uitwerking van het R-IHP VO.

1.11 Het R-IHP VO biedt een toekomstperspectief op gebouwniveau aan schoolbesturen. Dit stelt schoolbesturen in staat om hun eigen financiën te plannen.
Duidelijkheid over het toekomstperspectief op gebouwniveau stelt schoolbesturen in staat om hun (meer-jaren)onderhoud te plannen, danwel reserves op te bouwen voor hun bijdrage in toekomstige huisvestingsmaatregelen.

1.12 *De capaciteit aan binnensportvoorzieningen voldoet aan de behoefte van het voortgezet onderwijs.*
Het R-IHP heeft de capaciteitsbehoefte aan binnensport voor het voorgezet onderwijs onderzocht voor de komende 16 jaar. Hierin zijn geen knelpunten te verwachten, mits de bestaande voorzieningen in exploitatie blijven.

Kanttekeningen

1.1 Het R-IHP VO Is een uitwerking van drie Verordeningen voorzieningen huisvesting onderwijs (of verordening onderwijshuisvesting).
De individuele Verordeningen Onderwijshuisvesting in Duiven, Montferland en Zevenaar beoordelen gebouwen op de criteria voldoende capaciteit en kwaliteit. De verordening van de vestigingsgemeente van een huisvestingsaanvraag is van toepassing. Het R-IHP VO beoordeelt de kwaliteit van schoolgebouwen op een breder pallet aan criteria. Desalniettemin is het R-IHP VO een uitwerking van deze Verordeningen Onderwijshuisvesting. Schoolbesturen behouden hun recht tot het indienen van een huisvestingaanvraag volgens de verordening.

1.2 Investeringslasten in het R-IHP VO hebben het beschreven prijspeil.
Indexatie van de bedragen zal plaatsvinden volgens de verordening voorzieningen Huisvesting onderwijs van de vestigingsgemeente.

1.3 Het R-IHP VO is een dynamisch document.
Het voorliggende plan geeft een meerjarig toekomstperspectief tot 2041. Om in te kunnen spelen op tussentijdse ontwikkelingen wordt dit plan iedere vier/vijf jaar in zijn geheel geactualiseerd en zo nodig herijkt. De leerlingprognose wordt tweejaarlijks geactualiseerd. De woningbouwprognose en DUO leerlingtelling worden jaarlijks gemonitord. Wijzigingen in de uitgangspunten en aannames van het R-IHP VO kunnen gevolgen hebben voor de beschreven huisvestingsmaatregelen. Zoals bijvoorbeeld in bijvoorbeeld herziening van de noodzaak tot de huisvestingmaatregel of aanpassing in de omvang van de benodigde huisvesting of wijziging van de uitvoeringsplanning.

Financiële paragraaf

De GRHVOL is een zogenoemde “lichte” gemeenschappelijke regeling. Beslissingen vinden plaats bij consensus tussen de drie deelnemende gemeentes vertegenwoordigd in het bestuur GRHVOL. De uiteindelijke bevoegdheid voor investeringsbeslissingen ligt bij de drie individuele gemeenteraden. Een besluit moet in beginsel uniform zijn, dat wil zeggen alle drie de gemeenten maken een gelijke keuze. De kapitaalslasten van gezamenlijke investeringen worden op basis van het aantal leerlingen per gemeente verdeeld.

De inhoud van dit R-IHP VO vormt de basis voor twee maatregelen in onderwijshuisvesting.

Investeringsparagraaf R-IHP VO

		Planning			Investering		Toelichting
Maatregel	Gemeente	Start	-	Einde	Totaal	Aandeel Duiven*	
M-01 Nieuwbouw Heerenmäten-Zonegge	Zevenaar	2026	-	2031	€ 39.721.263	€ 14.300.000	
M-02 Haalbaarheidsonderzoek Leegstand	Duiven	2026	-	2027	PM	PM	Afhankelijk van Orrientatiefase

*** Aandeel is indicatief en wordt bepaald op basis van het leerlingaantal in het jaar van investeren**

De in bovenstaande tabel beschrijft de investeringen die vanuit de gemeenten gezamenlijk nodig is voor het realiseren van de Basiskwaliteit. Aanvullend zal Stichting Quadraam voor dit project een krediet van tussen de € 1.000.000,- en € 1.300.000,- inclusief omzetbelasting beschikbaar stellen voor een kwaliteitsverhoging naar Energieneutraal. Het indicatieve aandeel van gemeente Duiven in de totale investering bedraagt, op basis van het huidige aantal leerlingen bedraagt, € 14.300.000,-. Dit zou de jaarlijkse GHRVOL bijdrage verhogen met € 638.500,-.

Volgens de statuten van de GRHVOL financiert de vestigingsgemeente de investering. Afschrijving vindt plaats in 40 jaar. Via de begroting van de GRHVOL worden de kosten verdeeld over de deelnemende gemeenten. Dit gebeurt op basis van het leerlingaantal in het

jaar van investeren. Bij nieuwbouw/verbouw projecten gaan de kapitaallasten pas lopen het eerste kalenderjaar na oplevering van de bouw.

Voor het haalbaarheidsonderzoek naar leegstand in Duiven is nog niet te bepalen of en welke kosten er nodig zijn om een beslissing te nemen. Dit is mede afhankelijk van de route die na de oriëntatiefase wordt uitgewerkt. Momenteel draagt Duiven de kosten van de oriëntatiefase. Nadere afstemming hierover verloopt via het bestuur van de GRHVOL.

Participatie en communicatie
Een goede samenwerking valt en staat met zorgvuldige communicatie. Het R-IHP is in co-creatie opgesteld met de collega gemeenten Montferland en Zevenaar en het schoolbestuur Quadraam. Het schoolbestuur Quadraam is direct vertegenwoordigd in een projectgroep en in een bestuurlijk overleg.

Iedere organisatie informeert zijn eigen achterban op een gecoördineerd moment. Vooruitlopend op dit besluit wordt een persbericht uitgedaan.

Intergemeentelijke samenwerking
Het R-IHP VO is in samenwerking tussen gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar opgesteld. In Doesburg en Westervoort zijn geen voorzieningen voortgezet onderwijs.

Bijlagen

nr	documentnummer	onderwerp	openbaarheid
1.	201732983	Raadsbesluit vaststellen R-IHP 2026-2041	Openbaar
2.	201732408	Rapport Regionaal Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs 2026 – 2041 van Penta Rho d.d. 9 juni 2026	Openbaar
3.	201728867	Samenvatting Beleidskader R-IHP	Openbaar
4.	201730241	Samenvatting Leerlingprognose XXIInc	Openbaar

Duiven, 23 juni 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven,

A.F. (Anton) van der Gaag
secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester